

Sygn. akt: I C 569/22 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2022 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Magdalena Glinkiewicz
Protokolant:	Sekr.sąd. Katarzyna Stysiek

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2022 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) (Luxembourg) S.A. Luksemburg

przeciwko J. B. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej J. B. (2) na rzecz powoda (...) (Luxembourg) S.A. Luksemburg kwotę 963,53 zł (dziewięćset sześćdziesiąt trzy złote pięćdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2021r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 225,44 zł (dwieście dwadzieścia pięć złotych czterdzieści cztery grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 569/22

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 3 grudnia 2021 roku powód U. I. (Luxembourg) S.A. z siedzibą w Luksemburgu wniósł o zasądzenie od pozwanej J. B. (1) kwoty 2 842,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Domagał się także zasądzenia zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia w dniu 19 września 2017 roku pomiędzy pozwaną a F. Bank p.l.c. umowy pożyczki. Umowa została zawarta drogą elektroniczną. Potwierdzeniem zawarcia umowy było jej wypłacenie przez pierwotnego wierzyciela w kwocie 3 000 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 5 047 zł. Pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w 15 ratach, mimo to nie wywiązała się z postanowień umowy w ustalonym terminie. W związku z powyższym umowa pożyczki została wypowiedziana, a całkowita kwota pożyczki wraz z odsetkami i należnościami ubocznymi stała się wymagalna z dniem 1 lipca 2018 roku. Na mocy pisemnej umowy cesji pierwotny wierzyciel przelał na rzecz powoda przedmiotową wierzytelność.

Nakazem zapłaty z dnia 24 stycznia 2022 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Toruniu w całości uwzględnił żądanie powoda.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o uchylenie nakazu i oddalenie powództwa w całości. Domagała się także zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że kwestionuje powództwo w całości, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Podniosła, że powód nie przedłożył dokumentów, które potwierdzałyby, że złożyła oświadczenie woli mogące być podstawą zobowiązania. Podkreśliła, że umowa pożyczki konsumenckiej powinna być zawarta w formie pisemnej. Pozwana podkreśliła, że powód nie wykazał wysokości swojego roszczenia, nie wskazał w jaki sposób dokonał wyliczenia należności głównej, jak i odsetek – stanowiących podstawę żądania. W dalszej kolejności wskazała, że powód nie wykazał, że pozwana miała możliwość zapoznania się z postanowieniami umowy przed jej zawarciem, co warunkuje skuteczność związania pozwanej wzorcem umownym. Powód także nie wykazał, że pozwana ubiegała się o pożyczkę, gdyż nie przedłożył wniosku o jej zawarcie. Pozwana podniosła także zarzut niezgodności z zasadami współżycia społecznego kosztów pozaodsetkowych pożyczki. Zdaniem pozwanej wysokość pozaodsetkowych kosztów powinna podlegać badaniu pod kątem ich abuzywności. W dalszej kolejności pozwana podniosła zarzut braku wymagalności roszczenia w dacie wskazanej przez powoda, gdyż powód co prawda przedstawił wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 1 lipca 2018 roku, jednakże nie przedstawił żadnego dowodu doręczenia pozwanej tego dokumentu. Wreszcie pozwana zakwestionowała legitymację czynną powoda do wystąpienia z powództwem w przedmiotowej sprawie. W jej ocenie powód nie wykazał, że doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności, albowiem nie przedłożył oryginałów dokumentów.

Pismem z dnia 22 kwietnia 2022 roku powód podtrzymał w całości swoje twierdzenia i wnioski zawarte w uzasadnieniu pozwu. Podkreślił, że doszło do skutecznego zawarcia umowy cesji, zatem posiada on legitymację czynną. Powód podkreślił, że doszło także do skutecznego zawarcia umowy, wszystkie informacje o kosztach pożyczki zostały zawarte w umowie, którą pozwana zaakceptowała.

Pismem z dnia 9 maja 2022 roku pozwana podtrzymała dotychczasowe stanowisko.

Pismem z dnia 22 czerwca 2022 roku powód wskazał, że od dnia przelewu do dnia wniesienia pisma pozwana nie dokonała żadnej wpłaty na poczet zadłużenia. Na rzecz pierwotnego wierzyciela pozwana wpłaciła 2 036,47 zł.

Sąd ustalił, co następuje

W dniu 19 września 2017 roku J. B. (1), za pośrednictwem Internetu, zawarła z F. Bank p. I.c. z siedzibą na Malcie umowę pożyczki. Kwota pożyczki została pozwanej wypłacona na rachunek bankowy wskazany w umowie. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 5 047,05 zł, zaś całkowity koszt pożyczki wyniósł 2 047,05 zł. Na całkowity koszt pożyczki złożyły się następujące kwoty: 390 zł tytułem opłaty za uruchomienie pożyczki, 1 410 zł tytułem opłaty administracyjnej, 247,05 zł tytułem kwoty odsetek kapitałowych. Pożyczka miała zostać spłacona w 15 ratach.

Dowód: umowa pożyczki – 4-8, formularz dotyczący kredytu – k. 9-13, potwierdzenie przelewu – k. 15.

Pozwana zaprzestała spłacać umówione raty. W związku z tym pierwotny wierzyciel wypowiedział umowę pożyczki i wierzytelność stała się wymagalna z dniem 1 lipca 2018 roku.

Dowód: wypowiedzenie – k. 16.

Pozwana od momentu zawarcia pożyczki do dnia 22 czerwca 2022 roku spłaciła łącznie 2 036,47 zł.

Niezaprzeczone.

W dniu 28 grudnia 2020 roku F. Bank p. I.c zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności wynikającej z ww. umowy pożyczki.

Dowód: umowa cesji wraz z załącznikami – k. 17-23.

Pismem z dnia 2 lutego 2021 roku powód wezwał pozwaną do spłaty kwoty 2 731,20 zł. Pozwana nie uiszczyła żądanej kwoty.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 27.

Sąd zważył, co następuje

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda. W ocenie Sądu ich prawdziwość ani autentyczność nie budziły wątpliwości.

Roszczenie pozwu było częściowo zasadne.

W pierwszej kolejności rozsądzić należało kwestię zasadności zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu braku legitymacji po stronie powoda do wystąpienia z niniejszym powództwem. Posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest bowiem przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa. W ocenie Sądu powód udowodnił swoją legitymację czynną w sprawie poprzez wykazanie dokumentem faktu przelewu wierzytelności na jego rzecz przez pierwotnego wierzyciela. Wbrew twierdzeniom pozwanej powód nie miał obowiązku przedłożyć oryginału dokumentu.

Przechodząc do rozważań prawnych trzeba zaznaczyć, że analizy stanu faktycznego należało dokonać mając na uwadze treść art. 720 kc, zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Szczegółowo prawa i obowiązki stron zostały uregulowane w umowie pożyczki z dnia 19 września 2017 roku. Pozwana nie wywiązała się z warunków umowy, zatem została ona wypowiedziana.

W niniejszej sprawie pozwana zawarła z pierwotnym wierzycielem umowę kredytu konsumenckiego w myśl art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U.2022.246), zatem jako konsument podlegała ona szczególnej ochronie. Fakt zawarcia umowy nie budzi, w ocenie Sądu, żadnych wątpliwości. O prawdziwości oświadczenia woli pozwanego świadczy nie tylko przedłożona przez powoda umowa zawarta w formie elektronicznej, ale także fakt przelewu kwoty pożyczki na rachunek pozwanej. Przedmiotowa umowa pożyczki czyniła zatem zadość przepisom ustawy o kredycie konsumenckim. Prawdą jest, że w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim wskazano, że umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę, jednakże ustawodawca nie zastrzegł w tym wypadku rygoru nieważności. Niedochowanie tej formy nie powoduje nieważności umowy o kredyt konsumencki, a skutkuje jedynie ograniczeniami dowodowymi, które określono w art. 74 § 1–3 kc. Ponadto judykatura i doktryna wskazują, że w przypadku umowy o kredyt konsumencki dopuszczalna jest także forma dokumentowa. Po pierwsze, przekonuje o tym wykładnia prounijna. Art. 10 ust. 1 dyrektywy (...) jednoznacznie stanowi, że umowy sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. Polskiemu ustawodawcy nie przyznano generalnej kompetencji do zmiany tego wymagania (art. 22 ust. 1 dyrektywy (...); zob. jednak niezbyt klarowny pkt 30 zd. 1–2 preambuły oraz art. 10 ust. 1 zd. 3 dyrektywy (...)). Ponadto za tym poglądem przemawia art. 9 ust. 1 dyrektywy 2000/31/WE o handlu elektronicznym (Dz.Urz. WE L 178, s. 1 i n.), który nakazuje państwom członkowskim zapewnić możliwość zawierania umów za pomocą środków elektronicznych oraz zobowiązuje do eliminowania przeszkód odnośnie do takich umów. Po drugie, stanowisko to wspiera wykładnia celowościowa. Aby zapewnić odpowiednią ochronę interesom konsumenta, nie jest konieczna wyłącznie forma pisemna. Do ochrony takiej wystarczy zastosowanie trwałego nośnika. Wykładnia ta uwzględnia aktualne uwarunkowania społeczno-gospodarcze, które wynikają z postępu technicznego oraz potrzeb gospodarki elektronicznej (w szczególności odnośnie do umów zawieranych na odległość).

Wszelkie twierdzenia pozwanej, która kwestionowała istnienie przedmiotowej wierzytelności pozostały całkowicie gołosłowne. Wobec przedstawionych przez stronę powodową dokumentów jednoznacznie wskazujących na fakt zawarcia umowy pożyczki i postawienia wierzytelności w stan wymagalności, to na pozwanej ciążył ciężar wykazania,

że to nie ona była rzeczywistą stroną kwestionowanej umowy, a wierzytelność nie stała się wymagalna z uwagi na błędne doręczenie. Pozwana jednak temu ciężarowi nie sprostowała.

Drugą istotną kwestią było ustalenie wysokości długu.

Zawierając przedmiotową umowę pożyczki z pozwaną posłużono się wzorcem umowy wykorzystywanym przez powoda przy zawieraniu umów pożyczki. Nie budziło wątpliwości, że pozwana miała możliwość zapoznania się z wzorcem, skoro został jej on przesłany wraz z umową, a pozwana nie wykazała, że było inaczej. W ocenie Sądu, jednakże, wskazane w umowie koszty pożyczki budzą poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przedłożonej umowy wynika, że na całkowity koszt pożyczki składała się oprócz kapitału, opłata za udzielenie pożyczki, opłata administracyjna, a także kwota odsetek, stanowiące równowartość 68% kwoty udzielonej pożyczki.

Z treści umowy wynika, że jej przedmiotem była pożyczka w wysokości 3 000 zł, zaś całkowity koszt pożyczki wyniósł 2 047,05 zł.

Nie budzi wątpliwości, że postanowienie umowne dotyczące opłat dodatkowych nie dotyczyło głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku (I CK 635/03) pojęcie „głównych świadczeń stron” należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Opłaty składające się na całkowity koszt pożyczki, w tym zwłaszcza prowizja i opłata za brak poręczenia oraz opłata za obsługę terenowej obsługi pożyczki, z całą pewnością nie należały do istoty umowy pożyczki. W końcu nie może podlegać również dyskusji, iż postanowienia umowne dotyczące tychże kosztów nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą strona powodowa stosuje do wszystkich klientów. Nie podlegają one negocjacji z uwagi choćby na sposób zawierania umowy. Opłata ta od razu jest potrącana z całkowitej kwoty pożyczki w dniu zawarcia umowy. Wierzyciel w umowie nie wskazał w jaki sposób została wyliczona opłata, jest ona podana kwotowo, bez wskazania składników i wyliczenia co składa się na całkowity koszt tej opłaty. Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłat w łącznej wysokości w wysokości 2 047,05 zł i bez jakiegokolwiek związku z rzeczywistymi kosztami umowy pożyczki rażąco narusza interes konsumenta i dobre obyczaje.

Dodatkowe opłaty są oderwane od rzeczywistych kosztów czynności i mają w ocenie Sądu stanowić jedynie dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy (wskazuje na to wysokość opłat). Zostały ustalone w wysokości rażąco wygórowanej, stanowią 68 % udostępnionego kapitału pożyczki. Sąd uznał te postanowienia umowne za regulujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy. W ocenie Sądu ustanowienie opłaty w sposób jak to zrobiono w niniejszej sprawie służy obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Stanowi w istocie rzeczy próbę ukrycia rzeczywistego oprocentowania pożyczki. Gdyby więc nawet przyjąć, że zastrzeżenia umowne dotyczą opłat nie stanowią klauzul niedozwolonych, to i tak należy uznać je za nieważne w oparciu o art. 58 § 1 i 3 kc.

W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreśla się, że sądy krajowe są zobowiązane wyłącznie do odstąpienia od stosowania nieuczciwego warunku umowy, tak aby nie wywierał on obligatoryjnych skutków wobec konsumenta, przy czym nie są one uprawnione do zmiany jego treści. Umowa ta powinna bowiem w zasadzie nadal obowiązywać, bez jakiegokolwiek zmiany innej niż wynikająca z usunięcia nieuczciwych warunków, o ile takie dalsze obowiązywanie umowy jest prawnie możliwe zgodnie z zasadami prawa wewnętrznego (wyroki: z dnia 21 stycznia 2015 r. U. B. i C., C-482/13, C-484/13, C-485/13 i C-487/13, EU:C:2015:21, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

Pozwana spłaciła na rzecz powoda łącznie kwotę 2 036,47 zł, zatem pozostała kwota udostępnionego konsumentowi kapitału wynosiła 963,53 zł i taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda. W ocenie Sądu, żądanie przez powoda kwoty 2.842,48 zł było nieuzasadnione. Pozwana spłaciła już większość udzielonej jej kwoty kredytu konsumenckiego. Mając na uwadze ugruntowaną linię orzeczniczą (...), Sąd nie był uprawniony do miarkowania pozaodsetkowych kosztów pożyczki. W ocenie Sądu pozwana spłaciła większość kapitału i tylko tę brakującą kwotę należało zasądzić na rzecz powoda.

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2022 roku (tj. od dnia wniesienia pozwu) do dnia zapłaty.

W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 kpc. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu, strony powinny ponieść koszty w zakresie w jakim przegrały sprawę, a zatem powód w 66%, a pozwana w 34%. Koszty procesu wyniosły 2 034 zł, w tym po stronie powoda 1 117 zł (opłata od pozwu – 200 zł, koszty zastępstwa procesowego – 900 zł oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa), a po stronie pozwanej w kwocie 917 zł (koszty zastępstwa procesowego – 900 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Powoda, zgodnie z podaną zasadą, powinny obciążać koszty w kwocie 1 342,44 zł (2 034 zł x 66%), skoro jednak faktycznie poniósł on koszty 1 117 zł, powinien zwrócić pozwanej kwotę 225,44 zł. O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 98 § 1¹ kpc.